

15. Register van Onderhandelingen : 1825 - 1829

In het stadsarchief van Diksmuide bevindt zich een "Registre van Onderhandelingen" van Pervijze dat de periode april 1825 tot april 1829 beslaat. Dit oud document kunnen we bestempelen als een soort dagboek van onze gemeente en bevat dan ook naast gewone alledaagse zaken, ook interessante zaken die de moeite van het vermelden waard zijn.

We beginnen op 26 mei 1825 : Engelbertus Vandecasteele, loteling van datzelfde jaar, wordt na het storten van een niet nader vernoemde som, vervangen. Legerdienst kon worden verkocht, als je maar tot de betere klasse behoorde en het nodige geld kon neertellen.

5 Juli 1825 : Pieter en Patricius Vandecasteele verklaren geen bloedverwanten van elkaar te zijn, want zo zeggen ze : "dat er in deze omstreek, veel dien naam voeren en van elkanderen geen vriend noch maagd zijn, van verscheidene stam".

Op dezelfde dag worden de "historiewerkjes" van een zekere Desmedt uit Aalst in de scholen verboden. Nam mijnheer Desmedt een loopje met de geschiedenis van ons vaderland of werden er in die boekjes dingen geschreven die niet voor kinderen bestemd waren. Het resultaat was hetzelfde : op de brandstapel ermee of censuur avant la lettre.

13 Augustus 1825 : er worden voor 50 gulden herstellingen uitgevoerd aan ons gemeentehuis.

7 Februari 1826 : aan de heer districtcommissaris te Veurne wordt een schrijven gericht met het verzoek om te Pervijze een veemarkt te mogen houden, iedere derde maandag van de maand. Om deze hooggeplaatste heer te kunnen overtuigen dient men natuurlijk het voordeel van een veemarkt aan te stippen. Door de erbarmelijke staat van de wegen, te wijten aan de laatste gure winters, kunnen de bewoners van Pervijze zich moeilijk verplaatsen naar bijvoorbeeld Diksmuide, Veurne, Alveringem, Lo of Nieuwkapelle waar reeds veemarkten worden gehouden. Daarenboven is Pervijze een knooppunt van belangrijke wegen en is het gelegen in het centrum der veehandel. Uitgezonderd enkele steden biedt Pervijze de "allerbekwaamste plaats van geheel deze provincie". Wat zal de heer districtcommissaris daarop te zeggen hebben ?

25 Februari 1826 : een kleine financiële onenigheid. De heer Debrauwere, gewezen vervangend secretaris der gemeente en dis, moet voor zijn jaarwedde en bureelkosten van september tot oktober 1825 nog betaald worden. Vooraleer hij zijn centen zal krijgen, moet hij eerst zelf de heer Bernolet betalen die de zittingen van de dis bijwoonde.

21 Maart 1826 : de trekking van de lotelingen zal gebeuren in het stadhuis te Veurne.

15 April 1826 : Mijnheer de districtcommissaris wil niet weten van een veemarkt te Pervijze, spijs al de argumentatie die gebruikt werd. Nederig vraagt men of een andere dag dan wel zou mogelijk zijn.

12 Mei 1826 : bij politiebevel : 's avonds om negen uur wordt de avondklok geluid. Een half uur daarna moeten alle herbergen en andere voor het publiek toegankelijke woningen gesloten zijn. Er zal hierop controle gebeuren door de veldwachter.

17 November 1826 : ons dorp wordt opgeschrikt door een bijna dramatisch eindigende familieruzie. Constantia De Grave, echtgenote van Pieter Vermote, verwittigt de veldwachter dat ze bij het passeren van de woning van Joseph Deblonde meerdere schreeuwen hoorde. De veldwachter snelt samen met Joannes Scheirs, Pieter Vandebussche en Jacob Leemans ter hulp. Ze vinden Joseph Deblonde erg gekwetst aan het hoofd en hevig bloedend. De heelmeeester Cuvelier en de politie worden er bijgehaald. Het slachtoffer werd door zijn schoonvader, Pieter Vermote, op het hoofd geslagen met een bijl waarna hij het bewustzijn verloor. Het bebloede wapen van de misdaad werd vlakbij gevonden. De procureur wordt op de hoogte gebracht. Na een proces verbaal wordt Pieter Vermote door de "maréchaussée" opgesloten in de gevangenis te Veurne. Hoe deze zaak verder verlopen is voor de arrestant is me onbekend. Het slachtoffer schoot er in ieder geval niet het hachje bij in want in 1835 staat hij geboekt als in armoede.

5 December 1826 : ter inlichting : de hondentaks bedraagt 12 guldens op jaarbasis.

27 December 1826 : Fideel Laloux voert werken uit aan de pastorie en aan de "primaire schoole".

13 Januari 1827 : daar de zaak in verband met het houden van een veemarkt nog steeds niet is geregeld, overweegt men te schrijven naar "zijne Majesteit" om te vragen een veemarkt te mogen houden iedere zaterdag vanaf juni eerstkomend.

24 Maart 1827 : werkman Francis Cappoen vraagt toestemming om een huisje te mogen bouwen volgens de "aldaer aangeduide conditien".

28 Maart 1827 : de Pervijzenaren laten aan de districtcommissaris te Veurne weten dat het hen volledig onnodig lijkt dat er te Pervijze een brandspuit aanwezig is. Moest het branden op een plaats ver buiten de "platse" dan zal het toch moeilijk of zelfs onmogelijk zijn om de brandhaard tijdig te bereiken door de slechte toestand van de wegen of door andere oorzaken. Laat het dus maar branden, zelfs op de "platse".

26 Mei 1827 : Pervijze wordt aangemaand tot het houden van een inzameling ten behoeve van de slachtoffers van de overstromingen in het Nederlandse Gelderland.

Nogmaals 26 mei 1827: de onlangs overleden Carel Villeirs en zijn weduwe hebben van de onderstand maandelijks meel gekregen in evenredigheid met alle andere behoeftigen. Ook na zijn dood krijgt zijn weduwe verder steun en mag zij blijven wonen in het dishuisje. Besluit van de gemeente : het gezin Villeirs heeft Pervijze al veel geld gekost (sic).

5 Juli 1827 : reeds in die tijd bestond de onderhoudsplicht. Zo moet Louis Cotteele van Pervijze, kuiper van beroep, onderhoudsgeld betalen aan Constantia Liebaert van Steenkerke. Daarom vraagt hij bijstand aan het armbestuur van Steenkerke.

15 Juli 1827 : vrijgevig waren de Pervijzenaren niet in die tijd want de collecte ten behoeve van de slachtoffers van de overstroming in Gelderland heeft NIETS opgebracht.

20 Augustus 1827 : Pieter Jacob D'Haene, soldaat bij het "Bataillon Artillerie Transport Trein, 2° Compagnie" moet zich op zondag 26 augustus om 10 uur in de voormiddag bij zijn korps voegen voor "bijwooning der najaarsexertitien". Ook Pieter Scheirs moet zich bij zijn korps voegen, de 16° afdeling infanterie, 3° compagnie Depot Bataillon, voor dezelfde reden. Indien ze geen gevolg geven aan die oproep zullen ze worden afgehaald en "te bestemde plaatse worden geleid".

12 September 1827 : Anna Theresia Seys verzoekt de gemeente om financiële hulp, maar dit wordt haar geweigerd. Volgens de gemeente is zijzelf de oorzaak van de situatie waarin ze zich bevindt. Vroeger woonde zij te Brugge, waar haar man de herberg "De Beer" uitbaatte. Na zijn overlijden kwam zij terug naar Pervijze waar zij sedert mei een huisje pacht van een zekere Cotteele. De pacht voor één jaar, 5 ponden, werd meteen voldaan. Toen zij echter ongeveer anderhalve maand daar woonde, was zij niet meer tevreden. Aan de gemeente vroeg zij een bewijs van goed gedrag, wat haar zonder problemen kon worden gegeven. Ze vestigde zich dan te Beveren. Haar gedrag werd daar steeds minder aanvaardbaar zodat ze uiteindelijk uit de gemeente werd gezet. Noodgedwongen moest ze terugkeren naar Pervijze waar ze een verzoek tot bijstand indiende. Dit werd haar om verschillende redenen geweigerd. Ten eerste heeft ze opbrengst van de pacht van het huisje van Cotteele (dat ze verder had verpacht bij haar vertrek naar Beveren). Bij onderzoek bleek ook dat zij naast de goederen die ze bij zich had, nog verschillende meubelen en andere zaken had verborgen bij meerdere onbekende personen. Er waren zelfs mensen in Pervijze die nog geen vierde hadden van wat zij bezat en die het ook moesten stellen zonder hulp van de gemeente. Tot slot : "dat zij nog in bezit en draagt hare goude juweelen dat geene bedeelde van den disch dezer gemeente alleenlijk in eygendom heeft, verre dan die te dragen".

15 Oktober 1827 : de gemeente laat zich tegen brand verzekeren bij de "Brusselsche Brandmaatschappij".

26 November 1827 : de weduwe Vanbeveren wordt ervan verdacht onwettig het beroep van vroedvrouw uit te oefenen. Deze zaak heeft waarschijnlijk plots het daglicht gezien omdat iemand een klacht tegen haar ingediend heeft. De verdachte bood haar diensten aan bij de arme mensen die geen bijstand van de gemeente genoten. Indien ze haar echter geen ruime beloning konden geven, weigerde ze hen te helpen. Haar geldzucht heeft haar de das omgedaan.

27 Februari 1828 : Engelbertus Vandecasteele heeft zich kunnen onttrekken van zijn militieplicht door zich te laten vervangen - tegen betaling : zie 26/05/1825 - door Francis Vandamme, milicien van 1823.

12 April 1828 : dat de militieplicht niet alleen kon omzeild worden door zich vrij te kopen, maar dat er ook vrijstelling werd verleend uit menselijk oogpunt, blijkt uit de volgende zaak. Dat dit dan weer de ergernis en jaloezheid van bepaalde figuren opwekte, is een bedenkelijk maar logisch gevolg als men de mentaliteit van de mensen kent. De feiten : Charles Blanckaert krijgt vrijstelling van legerdienst, waarop een andere milicien, Theodore Vieille, prompt protesteert. Dat de vrijstelling niet zomaar werd toegestaan, maar een duidelijke reden heeft, mag blijken uit het volgende. De weduwe Blanckaert, moeder van de vrijgestelde, maar ook moeder van drie minderjarige dochters waarvan de oudste 16 jaar is, is bakkerin van beroep. Haar zoon is haar enige hulp die ze heeft om de bakkerij draaiende te houden. De zoon moet zelf nog gaan werken om de eindjes aan elkaar te kunnen knopen. Moest deze hulp wegvallen, dan zou het gezin moeten leven met bijkomende steun van de dis. Ook is het huis dat weduwe Blanckaert bewoont, geen eigendom, maar behoort het wel toe aan de kinderen uit haar eerste huwelijk. Zij mag dat huis bewonen mits het betalen van jaarlijkse lasten en renten. Om die redenen wordt de uitspraak van de militieraad behouden en blijft Charles Blanckaert vrijgesteld.

16 April 1828 : Iedereen die sedert 1 januari de leeftijd van 25 jaar bereikt heeft, moet zich aanmelden om te worden ingeschreven op de lijsten van de schutterij. Wie hieraan verzuimt, zal automatisch op deze lijsten komen en tevens een geldboete worden opgelegd. Voor de schutterij worden op 27 april 35 kokers besteld bij timmerman Lemahieu uit Brugge.

1 Mei 1828 : Pastoor Opsomer vertikt het van zijn inschrijvingsgeld voor 1827 bij de maatschappij van weldadigheid te voldoen. Hieruit besluit de gemeente dat de pastoor al sedert 2 jaar niet behoort tot die vereniging.

Op diezelfde dag moet timmerman Francis Verhaeghe van Pervijze nog vergoed worden voor het maken van doodskisten in 1827.

3 Mei 1828 : Pieter Vanhooren, timmerman te Pervijze, werd door de politie een proces aan de broek gelapt. Zonder voorafgaande toestemming bouwde hij een huis langs de grote steenweg. De gemeente vraagt echter het proces nietig te beschouwen, want het huis werd niet nieuw gebouwd. Enkel de voorgevel, die in zeer slechte staat was, werd aangepakt en dit "op de voorige bestaande fondamenten".

10 Juni 1828 : Joseph Vanleenhove, gemeenteraadslid, dient zijn ontslag in.

14 Juni 1828 : Jacob Laurent Scheirsens, huzaar bij het 8° Regiment Gent, is overleden te Pervijze op 9 juni tijdens zijn verlof, amper 21 jaar oud. Alle voorwerpen, eigendom van het korps, te weten een politiemuts, een rokondervest, een laken pantalon, een paar laarzen, een hemd, een halsdas en een paar bretellen, zullen naar Gent gestuurd worden.

3 Augustus 1828 : Dorothea Gheleyns, echtgenote van Philippus Borgonie, vraagt toestemming tot het houden van een "klein kinderschooltje". De gemeente adviseert gunstig met de verklaring dat te Pervijze slechts één school van die aard bestaat en dat een tweede schooltje géén nadeel zal berokkenen aan de reeds bestaande school.

13 November 1828 : Dionysius Minne vraagt of hij kan herbenoemd worden tot veldwachter. Daar de tegenwoordige veldwachter zijn werk goed doet, wordt dit verzoek naar de prullenmand verwezen.

27 December 1828 : jonge dochter Fydelia Spyckynck, momenteel ziek liggend in de Godshuizen te Diksmuide, moet worden overgebracht naar Pervijze. Eerst wordt er wel geïnformeerd naar de aard van de ziekte en of er geen gevaar bestaat bij het transporteren.

16 Februari 1829 : Anna Theresia Dehaese heeft een verzoek tot bijstand ingediend. Zij is winkelierster te Pervijze en na de dood van haar moeder zal zij in korte tijd verplicht zijn de winkel te sluiten. Indien ze geen hulp krijgt van de gemeente, zal ze snel in staat van armoede vervallen.

22 Februari 1829 : gemeenteraadslid Andreas Vandewoude wenst vervangen te worden.

En tot slot 15 Maart 1829 : Amelia Vandenameele, jonge dochter van 18 jaar en dochter van Eugenius, te Pervijze wonend sedert 1 mei, is aangehouden wegens bedelarij. Ze heeft geen recht op onderstand, want het schijnt dat haar vader recht op onderstand heeft te Oostkerke.